

Flere unge i uddannelse eller job

- Sådan får
flere en plads i
fællesskabet

Dansk Erhverv foreslår følgende indsatsområder:

1. En grundskole, der løfter og inspirerer flere
2. Øget fokus på drenge og mænds uddannelse
3. Mere erhvervsrettet 10. klasse med større social balance
4. Styrkelse af Den Forberedende Grunduddannelse (FGU)
5. Udbredelse af frie fagskoler og Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelse
6. Flere unge i fritidsjob
7. Stærke og attraktive erhvervsuddannelser
8. Gymnasiale uddannelser, der matcher elev og formål
9. Flere pædagoger, lærere og specialister til opgaverne
10. Flere unge i beskæftigelsessystemet i job
11. Værnepligt som en vej ind i uddannelse eller job
12. Mere samarbejde på tværs af sektorer og civilsamfund
13. Styrket indsats for unge med behov for ekstra støtte

En grundskole, der løfter og inspirerer flere

- **Der skal** etableres intensive undervisningsforløb i små hold på alle klassetrin i dansk og matematik for elever, som har faglige udfordringer.
- **Der skal** etableres bedre faglokaler og samtidig afsættes midler til at løfte skolenes investeringer i læremidler til undervisningen, bl.a. med fokus på at skabe en god balance mellem lærebøger og digitale læremidler.
- **Der skal** ske en ændring af fagfordelingen, så de praktiske fag og valgfag får en stærkere placering i udskolingen.
- **Det praksisfaglige** og anvendelsesorienterede skal bringes ind i hele skolens fagrække gennem det forestående arbejde med læreplanerne for fagene.
- **Lærerne skal** uddannes og efteruddannes i, hvordan man laver mere praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning i hele skolens fagrække. Skolerne skal i den forbindelse kunne frikøbe lærere til udvikling af konkrete anvendelsesorienterede forløb i samarbejde med bl.a. det lokale kultur-, forenings- og erhvervsliv.
- **Der skal** være bedre muligheder for at bringe andre faggrupper ind i skolen, bl.a. ved at smidiggøre og styrke mulighederne for meritlæreruddannelse for f.eks. faglærte og personer med videregående uddannelse, som ønsker at skifte spor og bringe deres faglighed i anvendelse som lærer.
- **Der skal** være et tydeligt og velunderstøttet implementeringsspor i hver enkelt kommune for realisering af den praksisfaglige skole. Et spor, der trækker en tydelig tråd fra byrådet til lærerværelset på den enkelte skole. Alle kommuner skal vedtage en flerårig strategi og lave en handlingsplan med årlig opfølgning.
- **Kommunerne skal** forpligtes på at facilitere et samarbejde mellem særligt skolerne og det lokale erhvervs-, kultur- og fritidsliv samt ungdomsuddannelser i området med hen-

blik på at tilrettelægge konkrete "åben skole"-forløb og sikre lærernes adgang til dem

- **Parallelt med** læreplansarbejdet skal der igangsættes et ambitiøst forsøgs- og udviklingsprogram med at udvikle og afprøve modeller for at integrere det praksisfaglige i hele skolens fagrække.
- **Der skal** igangsættes et arbejde med at udvikle prøveformerne i en mere praksisfaglig retning, f.eks. i samspil med forsøgs- og udviklingsprogrammet for fagenes udvikling.
- **Teknologiforståelse skal** indføres som obligatorisk timesat fag i grundskolen – gerne i indskoling, på mellemtrin og i udskoling.
- **Lærerruddannelsen skal** justeres, så teknologiforståelse bliver et selvstændigt fagområde, bl.a. som linjefag.
- **Der skal** igangsættes en betydelig efteruddannelsesindsats for lærerne inden for teknologiforståelse.

Øget fokus på drenge og mænds uddannelse

- **Der skal** afsættes ressourcer til forskning i årsagerne til drengenes manglende succes i uddannelsessystemet og i konkrete uddannelsesinitiativer, der kan løfte drenge og mænds manglende uddannelse.
- **Der skal** nedsættes en egentlig kønskommission for uddannelserne, der skal se på alt fra daginstitutioner til arbejdsmarked, så vi modvirker det kønsskæve uddannelsessystem og deraf følgende kønsskæve arbejdsmarked.
- **Det skal** i tilknytning til ovenstående undersøges om der er prøve- og undervisningsformer, der i mindsker forskellen mellem køn. Det kunne bl.a. inkludere en undersøgelse af, hvordan kønnene klarer sig i mere praksisrettet og anvendelsesorienteret undervisning sammenlignet med mere boglig klasseundervisning.
- **I forbindelse** med regeringens planer om at indføre et nyt karaktersystem bør det indgå, om en ny skala også kan skabe større lighed mellem kønnene.

Mere erhvervsrettet 10. klasse med større social balance

- **Tilskudsstrukturen** til efterskoleophold skal revideres med henblik på dels at styrke tilgangen til 9. klasse frem for 10. klasse og dels at gøre efterskolerne mere tilgængelige for unge med svagere faglig og social baggrund. Det kan f.eks. ske ved at sænke statstilskuddet i 10. klasse og hæve det tilsvarende i 9. klasse, men dog friholde special- og ordblindееfterskoler.
- **10. klasse på** frie fagskoler skal udbredes, f.eks. gennem incitamenter til, at efterskoler konverterer til – eller udbygger deres tilbud med – en fri fagskole. Det kunne bl.a. ske ved, at disse skoler ikke omfattes af ændringen i tilskudsstrukturen til 10. klasse.
- **Det skal** overvejes at justere den såkaldte "sociale gradient" i efterskolernes 10. klasse, der varierer deltagerbetalingen afhængig af husstandsindkomst – og dermed også sikrer et mere varieret elevgrundlag i efterskolernes 10. klasse.
- **Der skal** stilles krav til indholdet i undervisningen i såvel den kommunale som efterskolernes 10. klasse, f.eks. at mindst 20 pct. af undervisningen skal være praktisk eller erhvervsrettet.

Styrkelse af Den Forberedende Grunduddannelse (FGU)

- **Den Forberedende Grunduddannelse** skal styrkes med yderligere 150 mio. kr. årligt, primært gennem et løft af driftsbevillingerne.

- **Alle unge**, som ikke er i uddannelse eller job, skal målgruppevurderes ift. FGU af kommunen. Alle elever, der vurderes inden for målgruppen for FGU, skal have mulighed for at starte på FGU.
- **Den FGU-baserede** erhvervsuddannelse skal, i dialog mellem de faglige udvalg og FGU'erne, udbredes til at dække flere fag og institutioner, og eventuelle barrierer for dens udbredelse skal i den forbindelse afdækkes.
- **Bonusordningen** til virksomheder som tager EGU-elever skal permanentgøres og u hensigtsmæssige barrierer for flere EGU-elever skal fjernes.
- **Det praktikpladsopsøgende** arbejde i EGU skal i udgangspunktet flyttes fra kommunerne til FGU-institutionerne, medmindre andet aftales mellem den enkelte FGU og de relevante kommuner.
- **Der skal** afsættes midler til opbygning og drift af et nationalt videncenter om FGU i lighed med det, der i øjeblikket opbygges omkring erhvervsuddannelserne.

Udbredelse af frie fagskoler og Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelse

- **Der skal** generelt skabes bedre muligheder for etablering af nye frie fagskoler, herunder i tilknytning til efterskoler eller gennem konvertering af efterskoler til frie fagskoler.
- **Undervisningstaksten** skal hæves med henblik på at understøtte etablering, udvikling og kvalificering af værkstedsundervisningen.
- **Skoleformens erhvervsrettede** profil skal styrkes yderligere ved at 1/3-kravet skærpes til at undervisningen ikke alene skal være praktisk, men også erhvervsrettet.
- **Enkeltfagsordningen** skal udvides til at omfatte flere fag end dansk og matematik og til at omfatte elever, som har opnået karakteren 2 i fagene fra folkeskolen, og med mulighed for at aflægge prøve i fagene på skolen.
- **Kapacitetsbegrænsningen** på elevantal skal hæves fra de nuværende 645 årselever til 1.040, og begrænsningen evalueres, hvis grænsen nås med henblik på at vurdere om den skal hæves yderligere.
- **Der skal** afsættes midler til dels at udvide TAMU med minimum yderligere to geografiske udbud i Sønderjylland og Midt-Vestjylland samt sikre en maksimal udnyttelse af kapaciteten i de eksisterende centre.
- **Det skal** undersøges om der er behov for yderligere et TAMU-center, f.eks. i Nordsjælland, hvor der er mange unge som ikke er i gang med en ungdomsuddannelse eller mangler fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Flere unge i fritidsjob

- **Samarbejdet** med erhvervslivet om praksisfaglighed og åben skole skal styrkes gennem de aktiviteter, der er beskrevet i afsnittet "En grundskole, der løfter og inspirerer flere". Det vil medvirke til at bringe flere unge tættere på virksomheder og understøtte mulighederne for at få flere unge i fritidsjob.
- **Erhvervspraktikken** i 8. eller 9. klasse skal udbredes til flere unge som en vej ind i fritidsjob. Det kan eksempelvis ske ved, at de unge som led i et erhvervspraktikforløb får hjælp til at skrive ansøgninger og CV eller på anden vis søge fritidsjob i en lokal virksomhed.
- **Der skal** etableres et partnerskab for fritidsjob med en bred kreds af virksomheder på tværs af brancher med henblik på at øge antallet af fritidsjob og identificere barrierer og muligheder for at sikre flere unge et fritidsjob.
- **Nye modeller** for samarbejde mellem f.eks. ungdomsskoler og erhvervsliv om at

forberede udsatte unge til fritidsjob og knytte kontakt mellem unge og virksomheder skal understøttes.

- **Alle kommuner** skal udpege mindst én kommunal kontaktperson f.eks. fra deres ungevejledning eller jobcenter, der kan motivere udsatte unge og hjælpe med ansøgning til fritidsjob, kender det lokale arbejdsmarked og kan hjælpe med match mellem unge og virksomheder.
- **Det skal** afdækkes om der er u hensigtsmæssige barrierer i lov- og regelgrundlaget vedr. unges muligheder for at få et fritidsjob, der kan lettes med henblik for at åbne op for flere fritidsjob. Der kan bl.a. være behov for at se på bilag 7 til Arbejdstilsynets bekendtgørelse om unges arbejde.

Stærke og attraktive erhvervsuddannelser

- **Af de nye midler** skal der afsættes 200 mio. kr. til permanentgørelse af kvalitetsudviklingsmidlerne og 500 mio. kr. bør udmøntes via takstforhøjelser på tværs af alle erhvervsuddannelser og ikke gennem puljer. Det kan eksempelvis ske gennem en procentvis forhøjelse af taksterne på tværs af alle uddannelserne, hvorved man også sikrer et større løft til de dyreste og mest udstyrstunge uddannelser, der i dag får et højere taxameter.
- **Udmøntningen af ovenstående** skal ledsages af politiske mål for et kvalitetsløft, og erhvervsskolernes ledelser og bestyrelser forpligtes på at udarbejde planer for at øge kvaliteten, som skal understøttes af data til bestyrelserne og løbende drøftes og følges op i bestyrelserne.
- **Uddannelsernes hovedforløb** skal samles på færre skoler end i dag med henblik på at sikre stærkere sociale og faglige miljøer af høj kvalitet. Det brede udbud af grundforløb skal bevares med henblik på at sikre rekruttering til den indledende del af uddannelserne.
- **Stærke skolehjem** (erhvervskostskoler) skal udbredes, hvor eleverne kan bo og dyrke deres fag og sociale aktiviteter i bofællesskaber med andre unge.
- **GF+ for de ældre elever** skal gøres mere fleksibel i indhold og målgrupper, så den i højere grad matcher behovet hos potentielle elever og lærlinge.
- **Diplomuddannelsen i erhvervspædagogik** skal omlægges, så den gennemføres tættere på lærernes praksis med inspiration fra pædagogikum i gymnasiet. Uddannelsen skal desuden indeholde et bedre mix af det pædagogiske og lærerens konkrete fagområde(r), f.eks. gennem erhvervsfaglige toninger af uddannelsen.
- **Lærernes efteruddannelse** skal styrkes med fokus på den løbende opkvalificering og opdatering på de erhvervsfaglige kompetencer. Eventuelle barrierer for brug af gæstelærere fra f.eks. virksomheder skal afdækkes og fjernes, herunder i forhold til rammer for aflønning og lærerdækning.
- **Den merkantile EUX** skal justeres for at sikre bedre faglig progression og højere overgang til hovedforløbet, og der skal snarest igangsættes et arbejde med revision af den tekniske EUX.
- **Adgangskravet til EUX** skal hæves til samme niveau som de treårige gymnasiale uddannelser, så det afspejler de faglige krav i uddannelserne, herunder også de boglige krav.

Gymnasiale uddannelser, der matcher elever og formål

- **Der skal** indføres et entydigt adgangskrav på en gennemsnitskarakter på 6 til de treårige gymnasiale uddannelser uden de nuværende dispensationsmuligheder. For de elever, der ikke kan optages, skal det være muligt at opnå et 6-tal via f.eks. 10. klasse eller FGU, jf. tidligere afsnit.

- **Der indføres** tilsvarende et adgangskrav på en gennemsnitskarakter på 5 til HF med samme mulighed for at opnå det via 10. klasse, FGU mv.
- **Der skal** være mulighed for at vælge en erhvervsrettet HF, som udbydes på erhvervsskolerne.
- **Der skal** igangsættes en samlet revision af fagene med fokus på at skabe mere praksisfaglige undervisningsformer med henblik på, at flere gymnasieelever møder de fagområder, som erhvervsakademi- og professionsuddannelsernes fagligheder retter sig imod.
- **Mulighederne for**, at de gymnasiale uddannelser kan rumme flere elever, der af andre årsager end de faglige ikke kan rummes i dag, skal styrkes, f.eks. ske ved at styrke den 3-årige HF for funktionsudsatte unge og mulighederne for ASF-klasser.
- **Færdiggørelsestaxameteret** skal omlægges til et løfteevnetaxameter, så gymnasierne præmieres for deres evne til at løfte eleverne til deres fulde potentiale.

Flere pædagoger, lærere og specialister til opgaverne

- **Den erhvervspædagogiske læreruddannelse** for erhvervsskolelærere skal omlægges, så den gennemføres tættere på lærernes praksis og med et stærkere fokus på det erhvervsfaglige.
- **Læreruddannelsen** skal styrkes yderligere med fokus på bl.a. praksisfaglige kompetencer og teknologiforståelse, som også skal prioriteres i efteruddannelsen af lærere. Teknologiforståelse skal indføres som et linjefag på læreruddannelsen.
- **Pædagoguddannelsen** skal styrkes, herunder bl.a. med et øget fokus på praksis, samarbejde om praktikken og mere sammenhængende forløb.
- **Lærere og pædagoger** skal styrkes med redskaber til at identificere, motivere og løfte drenge på niveau med pigerne. Fokus på øgede forventninger og løft af drengene skal være en del af grunduddannelserne og efteruddannelsesindsatsen for begge faggrupper.
- **Merituddannelserne** til pædagog og lærer skal styrkes, og vejen til disse uddannelser skal gøres mere smidig. Det kan f.eks. ske gennem en større mulighed for meritoverførsel fra øvrig uddannelse og bedre muligheder for at skifte spor for andre faggrupper såsom faglærte og akademikere, der ønsker at bringe deres faglighed ind i lærer- og pædagogfagene.
- **Grundlaget for** etablering af en ny overbygningsuddannelse for lærere og pædagoger til dagtilbuds- og skolepsykologer skal tilvejebringes med henblik på, at flere lærere og pædagoger med praktisk erfaring fra området kan ansættes i PPR.
- **Der skal** etableres bedre karriere- og udviklingsmuligheder, hvor lærere og pædagoger i højere grad kan specialisere sig til f.eks. inklusionsspecialister, praksisfaglige didaktikere eller sprogpædagoger i børnehaven.
- **Mulighederne for** at rekruttere og fastholde dygtige lærere og pædagoger skal styrkes ved at øge ledelsens muligheder for at belønne den gode pædagog og lærer. Det skal bl.a. ske ved at styrke ledelsesrummet i forhold til øget brug af fleksible og differentierede lønninger og øget lønspredning, bl.a. med afsæt i nye karrieremuligheder.
- **Teach First** modellen skal udbredes til hele landet i samarbejde med professionshøjskolerne, og modellen skal understøttes med en varig grundfinansiering, så tiltaget ikke fortsat afhænger af midlertidige fondsbevillinger.

Flere unge i beskæftigelsessystemet i job

- **Unge uden** uddannelse i kontanthjælpssystemet skal kunne visiteres jobparat.
- **Muligheden for** et supplerende aktivitetstillæg bør afskaffes.
- **Unge uden** uddannelse i kontanthjælpssystemet skal i højere grad udfordres gennem virksomhedsrettede forløb og hjælp med jobsøgning.
- **Virksomheder som** ansætter og fastholder unge med mere end et års sammenhængende forsørgelsehistorik i et fuldtidsjob af mindst 12 måneders varighed skal belønnes med en bonus på 20.000 kr.

Værnepligt som en vej ind i uddannelse eller job

- **Det bør** overvejes at målrette en del af de ekstra pladser til værnepligtige til den del af de unge uden uddannelse og job, som er egnet til militær tjeneste.
- **Det bør** være muligt, som en del af sin værnepligt, at modtage ekstra undervisning og bestå 9. klasses afgangseksamen, f.eks. i form af komprimerede forløb, som de er kendt fra Løkkefondens Drengesakademi.
- **Det bør** overvejes, hvordan man i sin værnepligt i højere grad end i dag kan opnå erhvervsrettede kompetencer, som kan bruges i det civile samfund, f.eks. ved at tage stort kørekort eller opnå tekniske eller andre kompetencer, som kan bruges i efterfølgende faglige uddannelser.

Mere samarbejde på tværs af sektorer og civilsamfund

- **Der bør** afsættes en økonomisk ramme til at igangsætte større strategiske samarbejder, hvor civilsamfund, foreninger, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og offentlige myndigheder går sammen om at løfte unge i risiko for at ende uden uddannelse eller job.
- **Der skal** igangsættes et arbejde med at afdække barrierer, potentialer og muligheder for styrke samarbejdet på tværs af sektorer, der med hver sine styrker i fællesskab kan bidrage til at skabe en vej mod uddannelse og job for flere unge i risiko for at ende udenfor fællesskabet.

Styrket indsats for unge med behov for ekstra støtte

- **Der skal** på kort sigt sikres en tidligere screening for funktionsnedsættelser, så hjælpemidler kan garanteres på forkant af uddannelse eller job og ikke først undersøges, samt skabes bedre muligheder for at beholde allerede tildelte hjælpemidler ved overgange mellem forskellige tilbud uden revisitation.
- **Der skal** igangsættes et arbejde med at kortlægge udfordringerne og identificere barrierer, som står i vejen for at flere unge med udfordringer kan gennemføre en uddannelse eller få et job. I forlængelse heraf skal der bl.a. ses på mulighederne for at gennemføre uddannelserne på nye fleksible måder for unge med særlige udfordringer, f.eks. fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.
- **Med henblik** på at sikre opfølgning på kortlægningen skal der etableres et forum med relevante parter, som løbende drøfter mulige indsatser og rådgiver regeringen om disse forhold, der går på tværs af uddannelsesområderne og også på tværs af forskellige myndighedsområder.

DANSK ERHVERV

Børsen 1217
København K

www.danskerhverv.dk
info@danskerhverv.dk
T. + 45 3374 6000

Vi handler på vegne af vores medlemmer

I Dansk Erhverv handler vi hver dag på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og flere end 100 brancheforeninger. Vi er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv.

Vi tilbyder rådgivning inden for medarbejder- og virksomhedsforhold og politisk gennemslagskraft. Vores indsatser bygger på medlemmernes aktive deltagelse i netværk og udvalg.

I Dansk Erhverv arbejder vi hver dag for, at Danmark bliver verdens bedste land at drive virksomhed i. Til gavn for arbejdspladser, velstand og Danmark i fremgang.

Vi arbejder for et Danmark med sammenhængskraft og handlekraft.